

පාරිභෝගික කටයුතු පිළිබඳ අධිකාරිය - 2014

පාරිභෝගික කටයුතු පිළිබඳ අධිකාරියේ 2014 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්ය සාධන ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2014 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය සහ 2003 අංක 9 දරන පාරිභෝගික කටයුතු පිළිබඳ අධිකාරිය පනතේ 50(3) වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර අධිකාරියේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000-1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදු කරන ලදී. ආචාර ධර්මවල අවශ්‍යතාවන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබා ගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම්කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙලිදරව් කිරීම්වලට උපකාරීවන විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටීන්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ජරමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් අවදානම් තක්සේරු කිරීම් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අධිකාරියේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නා වූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් අධිකාරියේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය හා ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) හා (4) උපවගන්තිවලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවැරේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්ත්වවිගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 තත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2014 දෙසැම්බර් 31 දිනට පාරිභෝගික කටයුතු පිළිබඳ අධිකාරියේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති වලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

(අ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති - 02

වර්ෂය තුළ මුදල් ගලායාම් හා මුදල් ගලාඒම් පිළිබිඹු වන පරිදි මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය පිළියෙල කළ යුතු නමුත් පිළියෙල කර තිබූ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ පහත දුර්වලතා නිරීක්ෂණය විය.

- (i) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන ගලාඒම් රු.12,027,338 ක් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ ඇතුළත් කර නොතිබුණි.
- (ii) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ විලම්භිත ආදායම් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබූ මූල්‍ය වලනයට බලනොපාන ක්‍රමක්ෂය රු.17,009,798 ක් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය පිළියෙල කිරීමේදී සැලකිල්ලට ගෙන ගැලපීම් සිදුකළ යුතු නමුත් විලම්භිත ආදායම් ගිණුමේ ආරම්භක හා අවසාන ශේෂ අතර වෙනස මුදල් ගලායාමක් ලෙස සලකා තිබුණි.

(ආ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති - 03

පූර්ව කාලපරිච්ඡේදයේ සිදුවූ ගිණුම්කරණ වැරදි, වරද සිදුවූ කාලපරිච්ඡේදයේ සඳහා ඉදිරිපත් කර ඇති සංසන්දනාත්මක අගයන් නැවත ප්‍රකාශ කිරීම හා ඒවා හෙළිදරව් කළ යුතු වුවද, රු.2,852,501 ක් වූ පූර්ව කාලපරිච්ඡේදයේ සිදුවූ වැරදි අනිතානුයෝගීව ගැලපීම වෙනුවට ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ අතිරික්තයට ගලපා තිබුණි.

2.2.2 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම්

දිස්ත්‍රික් කාර්යාල වෙතින් එවූ තොරතුරු හා ශේෂ සනාථ කිරීම් අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතු උපාය දූත අත්තිකාරම් මුදල් ශේෂය රු.848,736 ක් වුවද, ගිණුමේ එම ශේෂය රු.906,500 ක් ලෙස දැක්වීම නිසා ජංගම වත්කම් රු.57,764 කින් වැඩියෙන් ගිණුම්ගත වී තිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2014 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා අධිකාරියේ වැඩ කටයුතුවලින් වූ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.22,544,089 ක අතිරික්තයක් වූ අතර, එයට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂය සඳහා වූ අතිරික්තය රු.32,816,755 ක් වූයෙන් මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රු.10,272,666 ක පිරිහීමක් පෙන්නුම් කෙරුණි. ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව දඩ මුදල් ආදායම රු.6,873,226 කින්ද, වෙනත් ආදායම් රු.1,155,326 කින් අඩුවීම, පෞද්ගලික පඩිනඩි රු.21,017,070 කින් වැඩිවීම මෙම පිරිහීම කෙරෙහි බලපා තිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) පාරිභෝගික සේවා ව්‍යාපෘතිය සඳහා භාණ්ඩාගාර අනුමැතිය හා ප්‍රතිපාදන ලැබී නොතිබිය දී ඒ සඳහා අධිකාරියේ පාරිභෝගික ආරක්ෂණ අරමුදල් ගිණුමින් රු.5,401,427 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට වැයකර තිබුණි.
- (ආ) 2003 අංක 09 දරන පාරිභෝගික කටයුතු පිළිබඳ අධිකාරිය පනතේ දක්වා තිබූ සුදුසුකම් සහ පළපුරුද්ද පිළිබඳව විශිෂ්ටත්වයන් ලැබූ සාමාජිකයන් 10 දෙනෙකුට නොඅඩු සංඛ්‍යාවකින් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය සමන්විත විය යුතු වුවද, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය සඳහා සිටිය යුතු උපරිම සාමාජික සංඛ්‍යාව පනතේ දක්වා නොතිබුණි. මේ හේතුවෙන් ආයතනයේ ප්‍රමාණය සහ සීමාවන් නොසලකා අධ්‍යක්ෂවරුන් 31 දෙනෙකු සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ අධිකාරියට පත් කර ගෙන තිබූ බැවින් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීම් දීමනා සඳහා පමණක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.1,792,230 ක මුදලක් වැය වී තිබුණි.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සේවය කළ අධ්‍යක්ෂවරු 31 දෙනාගෙන් 11 දෙනෙකු පාරිභෝගික අධිකාරි පනතේ සඳහන් කළ සුදුසුකම් හා එහි ක්ෂේත්‍රවල පාඨල හා විශිෂ්ටත්වය ලබා නොතිබූ පුද්ගලයන් වූ අතර එම පුද්ගලයන්ගෙන් 02 දෙනෙකු අධිකාරිය මඟින් ක්‍රියාත්මක කරන ඖෂධ වැඩ සටහනේ ඖෂධ මිල තීරණය කිරීමේ පූර්ණ කාලීන කමිටුවේ සාමාජිකයන් ලෙසද කටයුතු කර තිබුණි.
- (ඈ) අධිකාරියේ සභාපතිවරයාගේ කාර්යාලය නවීකරණය කිරීම සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ඇස්තමේන්තු කර නොතිබුණු එකතුව රු.1,628,850 ක ලී බඩු හදිසි මිලදී ගැනීම් ලෙස සලකා මිලදී ගෙන තිබුණි.
- (ඉ) පාරිභෝගික කටයුතු හා තොරතුරු අංශය මඟින් පවත්වන ප්‍රදර්ශන සඳහා ජංගම ප්‍රදර්ශන කුටියක් නිර්මාණය කිරීමට සීමිත මිල ගණන් කැඳවා තිබුණි. ඒ සඳහා සමාගමකින් ඉදිරිපත් කරන ලද රු.295,000 ක අවම මිල ලංසු ඇගයීමේ දී සලකා බැලීමකින් තොරව වෙනත් සමාගමකින් එවන ලද රු.628,447 ක මුදලකට අදාළ කොන්ත්‍රාත්තුව පිරිනමා තිබුණි.

4.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

(අ) සහල්

අධිකාරිය විසින් පනවා ඇති සහල් මිල පාලනයන් කෙරෙහි සැලකිල්ලක් නොදක්වා සහල් නිෂ්පාදකයන් සහ වෙළඳුන්, සිය අභිමතය පරිදි සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සහල් මිල නියම

කර තිබුණි. අධිකාරිය විසින් මිල පාලනය ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් පසු සමාලෝචිත වර්ෂයේ අප්‍රේල් සිට දෙසැම්බර් දක්වා කාලය තුළ වැටලීම් 1,329 ක් සිදුකර තිබුණ ද මෙමගින් ප්‍රමාණවත් පරිදි රටේ සහල්වල මිල පාලනය කිරීම සාර්ථක වී නොතිබුණි. 2003 අංක 09 දරන පාරිභෝගික කටයුතු පිළිබඳ අධිකාරි පනතේ 19 වැනි වගන්තිය ප්‍රකාරව, සහල් මිල වැඩි වීම පාරිභෝගිකයන් කෙරෙහි සැලකිය යුතු ආකාරයෙන් බලපෑම නිසා අධිකාරියේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයා එය විමර්ශනය කර වාර්තා කිරීමට පාරිභෝගික සභාව වෙත යොමුකර එකී සභාවේ නිර්දේශ මත සහල් මිල වැඩි කිරීම සඳහා ගැසට් නිවේදනයක් නිකුත් කළ යුතු වුවත්, එසේ සභාවේ අනුමැතියකින් තොරව ගැසට් නිවේදනයක් නිකුත් කර තිබුණු බවට තවදුරටත් අනාවරණය විය.

(ආ) පානීය ජල බෝතල්

2012 වර්ෂයේ සිට අධිකාරිය විසින් පානීය ජල බෝතල් සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යයනයන් හා පරීක්ෂාවන් සිදුකරමින් තිබුණද, විගණිත දින වන විටත් අධිකාරිය හා පාරිභෝගික සභාව විසින් පානීය ජල බෝතල් වල ප්‍රමිතිය හා උපරිම මිල සම්බන්ධව නීති රීති පිළියෙල කර නොතිබුණි. මෙම හේතුව මත ප්‍රමිතියෙන් තොර හා විවිධ මිල ගණන් යටතේ වෙළඳපල තුළ පානීය ජල බෝතල් අලෙවි කරන අතර සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සන්නම් 08 (Brand) කින් යුත් පානීය ජල බෝතල් පාරිභෝගිකයාට නුසුදුසු තත්ත්වයක පැවති බව අධිකාරිය විසින් සිදුකළ නියැදි පරීක්ෂාවේදී අනාවරණය වී තිබුණි.

4.3 නිෂ්ක්‍රීය හා උණ උපයෝජිත වත්කම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

වටිනාකම රු.995,200 ක් වූ විඩියෝ කැමරාවක් සහ කැමරා 09 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ නොවැම්බර් සිට විගණිත දිනය වූ 2015 මාර්තු 25 දක්වා භාවිතා කිරීමකින් තොරව ගබඩාවේ නිෂ්ක්‍රීයව පැවතුණි.

4.4 ආර්ථික නොවූ ගනුදෙනු

භාවිතා නොකරන ස්ථාවර දුරකථන 21 ක් වෙනුවෙන් 2012 වර්ෂයේ සිට 2014 වර්ෂය දක්වා ස්ථාවර ගාස්තු ලෙස එකතුව රු.469,519 ක් ගෙවා තිබුණි.

4.5 හඳුනාගන්නා ලද පාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

අධිකාරිය විසින් 2011 වර්ෂයේ සිට 2014 දෙසැම්බර් 31 දක්වා ගොඩනැගිලි කුලී ලෙස එකතුව රු.1,794,880 ක් සමුපකාර නොග වෙළඳ සංස්ථාව වෙත වැඩිපුර ගෙවා තිබූ අතර, ඒ මත වැට් බදු ලෙස රු.219,693 ක්ද, ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ලෙස රු.35,897 ක්ද, ගෙවා තිබුණි. එසේ වුවද, 2015 මැයි 15 දින වන විටත් එලෙස වැඩිපුර ගෙවා තිබූ මුදල් මාසික ගොඩනැගිලි කුලී මුදල් වලින් හිලව් කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

5. ගිණුම් කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

5.1 වාර්ෂික වාර්තා සභාගත කිරීම

2012 වර්ෂයේ වාර්ෂික වාර්තාව 2015 මැයි 29 දින වන විටත් පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කර නොතිබුණි.

6. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී අනාවරණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු වරින් වර අධිකාරියේ සභාපතිවරයාගේ අවධානයට යොමු කරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතු වේ.

- (අ) වත්කම් මිලදී ගැනීම.
- (ආ) ඉන්වෙන්ට්‍රි පාලනය.